

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes

protokols

Rīgā. 2025. gada 14. februārī

Nr.2025/1

Sēde sākas: plkst. 10:30

Norises vieta: Kultūras ministrijas Lielā zāle.

Sēdi vada:

Signe Grūbe

Kultūras ministrijas Parlamentārā sekretāre;

Sēdē piedalās:

- padomes locekļi

Ilze Garda

biedrības „Latvijas Vācu savienība” valdes priekšsēdētāja;

Iveta Kažoka

biedrības „Sabiedriskās politikas centrs Providus” direktore;

Agnese Koligina

biedrības „Baltic Human Rights Society” izpilddirektore;

Randa Ķeņģe

Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietniece jaunatnes jomā;

Agnija Lauska

Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Militāri publiskās informācijas nodaļas vadītāja;

Māra Sīmane

Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departamenta Valsts attīstības plānošanas nodaļas konsultante;

Sanita Upleja-Jegermane

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;

Zane Vāgnere

Kultūras ministrijas valsts sekretāra vietniece starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos;

Imants Zaķis

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktora vietnieks;

Kristīne Zonberga

biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore;

- padomes locekļu aizvietotāji:

Kitija Eglīte

Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente;

Arturs Krastiņš

Valsts valodas centra Terminoloģijas un tiesību aktu tulkošanas departamenta vadītājs, direktora vietnieks attīstības jautājumos;

Dace Spaliņa

Sabiedrības integrācijas fonda Sekretariāta direktores vietniece, Pilsoniskās sabiedrības atbalsta departamenta direktore;

Kristīne Zincenko

Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre;

- uzaicinātie viesi:

Dace Liepiņa – Zusāne

biedrība „Latvijas Lauku forums”;

Jeļena Jekimova

biedrība „Latvijas Lauku forums”;

Anda Šarkovska

biedrība „Latvijas Lauku forums”;

Inese Kuške Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Valsts pārvaldes attīstības nodaļas Konsultante labas pārvaldības jautājumos;

- Kultūras ministrijas pārstāve:

Paula Zvejniece Ministres ārštata padomniece sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām;

Sēdi protokolē:

Ieva Arndte-Kokare Kultūras ministrijas Saliedētas sabiedrības politikas departamenta Saliedētas sabiedrības politikas un pilsoniskās sabiedrības nodaļas vecākā referente.

Darba kārtība:

1. Prezentācija par deliberatīvās demokrātijas metodēs balstītā pasākuma „Kā iesaistīt jaunienācējus Latvijas sabiedrībā pilsoniskajā sabiedrībā un pilsoniskajās aktivitātēs?” rezultātiem.

Padomes priekšsēdētājas vietniece, Kultūras ministrijas parlamentārā sekretāre S. Grūbe atklāj sēdi un aicina apstiprināt darba kārtību.

Padome nolemj: apstiprināt sēdes darba kārtību.

1. Prezentācija par deliberatīvās demokrātijas metodēs balstītā pasākuma „Kā iesaistīt jaunienācējus Latvijas sabiedrībā pilsoniskajā sabiedrībā un pilsoniskajās aktivitātēs?” rezultātiem

S. Grūbe sniedz informāciju par Kultūras ministrijas 2024. gada iepirkumu, kā rezultātā biedrība „Latvijas Lauku forums” (turpmāk – LLF) 2024. gada novembrī īstenoja deliberatīvās demokrātijas pasākumu „Kā iesaistīt jaunienācējus Latvijas sabiedrībā pilsoniskajā sabiedrībā un pilsoniskajās aktivitātēs?”.

LLF pārstāves sniedz prezentāciju par deliberatīvās demokrātijas pasākuma norisi, rezultātiem un sagatavotajām rekomendācijām.

Sabiedrības integrācijas fonda (turpmāk – SIF) pārstāve D. Spaliņa informē, ka no 2024. gada jūnija jaunienācējiem ir pieejama tīmekļa vietne www.livelatvia.lv, kurā ir apkopota informācija, kā pieteikties ģimenes ārstam, par transportu, skolām un cita praktiska informācija, kā arī ir izveidotas piecas Vienas pieturas aģentūras filiāles. D. Spaliņa jautā par iedzīvotāju rekomendāciju, kas paredz vietējo organizāciju piesaisti Vienas pieturas aģentūrai – kā tieši plānota sadarbība, jo tā jau tiek nodrošināta. LLF sniedz atbildi, ka deliberatīvās metodes pasākums paredz fasilitatoru iesaisti jautājumu uzdošanā rekomendācijas sagatavošanā, tomēr ar jautājumiem un papildu informāciju netiek ietekmēts dalībnieku redzējums par jau esošajiem vai iespējamiem risinājumiem. Latvijas iedzīvotāji un jaunienācēji Latvijas sabiedrībā nav pietiekami informēti par Vienas pieturas aģentūras darbības specifiku.

SIF pateicas par atbildi un sagatavoto materiālu, norādot, ka SIF pievērsīs uzmanību iedzīvotāju rekomendācijām par Vienas pieturas aģentūras darbības uzlabošanu un atpazīstamības veicināšanu.

I. Kažoka dalās biedrības „Sabiedriskās politikas centrs „Providus”” pieredzē organizējot deliberatīvos pasākumus, uzsverot vairākas niansas, kas katru pasākumu padara unikālu.

R. Keņģe jautā, vai problēmas, kas ietvertas prezentācijā, tika iepriekš definētas vai dalībnieki tās definēja diskusijas laikā? Vai starp dalībniekiem bija atšķirīgi viedokļi, kā arī kā turpmāk tiks izmantotas sagatavotās rekomendācijas? LLF pārstāves atklāj, ka dalībnieki ir

bijuši dažādi, cieņpilni izturējušies viens pret otra idejām, kā arī katrs no deliberatīvā pasākuma dalībniekiem varēja izteikt savus komentārus un novērojumus. Pasākumā izskanēja atšķirīgi viedokļi, taču bija vērojama vienprātība.

Z. Vāgnere vaicā, vai diskusijās izskanēja kāds viedoklis saistībā ar mediju telpu, kas sabiedrībā veido redzējumu par jaunienācējiem, kā arī vai diskusijas ietvēra kādu aspektu par ģimenēm, kas sava starpā runā dažādās valodās un kuri ir Latvijas iedzīvotāji? LLF sniedz atbildi, ka attiecībā par mediju telpu izskanēja dalībnieku viedoklis, ka „mediji ir *klikšķu mednieki*”, kas visbiežāk saturu veido no negatīvās informācijas, tādēļ mediju vidē ir nepieciešams apzināti atklāt pozitīvos stāstus. Saistībā ar valodas jautājumu, netika novēroti atšķirīgi viedokļi starp latviski runājošām ģimenēm un ģimenēm, kurās sarunājas citās valodās. Pasākuma īstenošanā tika iesaistīts tulks, ja kādam no dalībniekiem būtu grūti piedalīties diskusijā. Dalībniekiem nebija iebildumu, kad krievvalodīgie dalībnieki izteicās krievu valodā, lai precīzi pamatotu savu viedokli. Visi pasākumā iesaistītie dalībnieki (30 cilvēki) rekomendāciju izstrādē piedalījās līdz pasākuma noslēgumam.

S. Grūbe papilda, ka sagatavotās rekomendācijas tiks ņemtas vērā izstrādājot politikas plānošanas dokumentus, vienlaikus atzīmējot, ka vairāki risinājumi jau ir ieviesti praksē. Tomēr, ņemot vērā deliberatīvā pasākuma rezultātus, tiem nepieciešama lielāka atpazīstamība vai pielāgošana mērķa grupām.

I. Zaķis jautā, vai saistībā ar pieredzes stāstiem tika sniegta atgriezeniskā saite vai viedoklis no ekspertiem. Vai dalībnieku sagatavotās rekomendācijās ir tas, ko jaunienācēji sagaida? LLF atbild, ka pieredzes stāstos ir atklātas situācijas, ar ko uzaicinātie eksperti ir saskārušies ierodoties Latvijā. Šobrīd rekomendācijas nav publicētas, līdz ar ko eksperti nevar sniegt atgriezenisko saiti par rekomendācijām. Z. Vāgnere papildina, ka rekomendācijas būs pieejamas Kultūras ministrijas tīmekļvietnē.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle S. Upleja-Jegermane norāda, ka jaunienācējiem latviešu valodas apmācības ir svarīgas, kā arī piekrīt, ka mediju telpā pozitīvo stāstu ir vairāk, ja jaunienācēji izrāda cieņu pret valsts valodu.

M. Sīmane rosina līdz nākamajai sēdei padomāt, kā pastiprināt sadarbību ar kopienām.

SIF pauž neizpratni, ka neviens, kurš piedalījās deliberatīvās diskusijas grupās, nav zinājis, piemēram, par Vienas pieturas aģentūru, par iespējām, kur gūt informāciju. LLF pārstāves sniedz atbildi, ka tie ir cilvēki, kam integrācijas jautājumi nav ikdienu, tādēļ lielā informācijas apjomā ne vienmēr visu var uztvert un saprast. Deliberatīvais pasākums norāda uz lietām un aktivitātēm, kuras vairāk vajag attīstīt, pilnveidot un popularizēt.

I. Kušķe atzīmē, ka Latvijas Piektajā nacionālajā atvērtās pārvaldības rīcības plānā 2022.–2025. gadam paredzēts uzdevums veidot deliberatīvo diskusiju modeli, kas šobrīd tiek aktīvi izstrādāts. I. Kušķe cer uz Kultūras ministrijas iesaisti modeļa izstrādē, lai kopā rādītu, kā deliberatīvo metodi pielāgot arī citām nozarēm. Ņemot vērā konkrētā deliberatīvā pasākuma par jaunienācējiem rekomendācijas, būtiski tās nosūtīt iesaistītajām institūcijām un nozarēm, jo rekomendācijas pārsniedz Kultūras ministrijas kompetenci. Otra atziņa par šī pasākuma norisi saistīta ar citu ministriju iesaisti informācijas sagatavošanā pasākuma dalībniekiem, lai tie saņemtu vispusīgu un koncentrētu ievadinformāciju rekomendāciju izveidei.

Z. Vāgnere atbalsta, ka lielākajai daļai institūciju informācija tiks nosūtīta, kā arī tiks gaidīta atgriezeniskā saite no padomes locekļiem.

A. Krastiņš sniedz komentāru, ka latviešu valoda varētu būt kā metode, kas veicinātu iebraucēju integrēšanos sabiedrībā. SIF papildina, ka ir pieejami kultūrorientāciju kursi ukraiņu iebraucējiem, kuros informē par kultūras aktivitātēm.

I. Kažoka atzīmē, ka savulaik izskanēja doma, ka Kultūras ministrija un Izglītības un zinātnes ministrija vienosies par vienotu latviešu valodas apguves sistēmu jaunienācējiem – kāds ir šīs iniciatīvas statuss?

S. Grūbe atbild, ka šobrīd noris darbs starp ministrijām ar vienota mācību modeļa izstrādi, ņemot vērā dažādus aspektus, kas saistīti ar latviešu valodas mācību procesa nodrošināšanu dažādām mērķa grupām. Z. Vāgnere atzīmē, ka Valsts kontrole ir pabeigusi lietderības revīziju

par saliedētas sabiedrības politikas īstenošanu un jautājums par latviešu valodas mācībām ir viens no jautājumiem, ko Valsts kontrole ir detalizētāk analizējusi. S. Grūbe papildina, ka Valsts kontroles secinājumi saistīti arī ar padomes darbu, tādēļ tuvākā laikā viena no padomes sēdēm būs par Valsts kontroles secinājumiem un ieteikumiem attiecībā uz saliedētas sabiedrības politiku.

I. Kažoka vērš uzmanību, ka šobrīd notiek gan ES esošo fondu pārdales, gan sākusies plānošana nākamajam periodam – līdz pat 2035.gadam. I. Kažoka rosina Kultūras ministriju iespējami ātri domāt par ilgtermiņa redzējumu, kas ir nepieciešams dažādām jomām investīciju ziņā. S. Grūbe apliecina, ka šis jautājums ir ministres dienas kārtībā.

S.Grūbe pateicas par LLF prezentāciju un padomes locekļu darbu.

Padome nolemj: pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

Sēdi slēdz: plkst. 11:50

Pielikumā:

1. Deliberatīvās diskusijas prezentācija.

Padomes priekšsēdētājas vietniece

S.Grūbe

Protokolētāja

I.Arndte-Kokare